

संस्कृत-

व.सं. २

स्तोत्र-

६९८/ स्तो. ३९६

देवाश्रयसहस्रनाम-

(1)

श्री अथश्रीदत्तात्रेयसहस्रनामप्रारंभः

(2)

अंगी

॥३॥

श्रीगणेशायनमः॥ अथश्रीदत्तात्रेयसहस्रनामप्रारंभः॥
हरिःॐ॥ कदाचिच्छंकराचार्यश्चित्तयित्वादिवकरं॥ किंसाधितं
मयालोके पूजयास्तुतिवन्दनैः॥ १॥ बहुकाले गते तस्य दत्तात्रेयो म
हामुनिः॥ स्वप्ने प्रदर्शयामास सर्वरूपमनुत्तमं॥ २॥ उवाच शंकरं
तत्र एतद्रूपमधारयत्॥ प्राप्य सेतुं सर्वसिद्धिः कारणं स्तोत्रमुत्तमं
॥ ३॥ उपदेक्ष्यं दत्तनामसहस्रं देवपूजितं॥ ज्ञातुं वक्तुमशक्यं च रह
स्यं मोक्षदायकं॥ ४॥ जपेषु पुण्यतीर्थेषु चांदायणशतेषु च॥ यज्ञत्र
तादिदानेषु सर्वपुण्यफलप्रदं॥ ५॥ दशवारं जपेन्नित्यं कर्मसिध्य

॥३॥

(28)

त्यसंशयः॥ एकेनोच्चारमात्रेण तत्स्वरूपं लभेन्नरः॥ ६॥ योगत्रयं
चलभते सर्वयोगान्न संशयः॥ मातापितृश्वश्रूणां च हत्यादोषो वि
नश्यति॥ ७॥ अनेन यः किमित्युक्ता रो रवं नरकं व्रजेत्॥ पठितव्यं
श्रावितव्यं श्रद्धाभक्तिसमन्वितैः॥ ८॥ संकलीकृतपापैश्च मलि
नीकरणैरपि॥ पापकोटि सहस्रैश्च मुच्यते नात्र संशयः॥ ९॥ यद्
हे संस्थितं स्तोत्रं नाम हत्त सहस्रकं॥ सर्ववश्यादिकर्माणि समु
च्चार्य लभेत् ध्रुवं॥ १०॥ तत्तत्कार्यं चलभते मोक्षवान्योगवान्भवेत्॥
अस्य श्रीदत्तात्रेयसहस्रनामस्तोत्रमंत्रस्य॥ ब्रह्मात्रुषिः॥ गाय

(3)

द.स.

॥२॥

त्रींशुपुच्छंदः ॥ श्रीदत्तपुरुषः ॥ परमात्मादेवता ॥ ॐ हंसहंसा
यविष्महे ॥ इति बीजं ॥ सोहंसोहंचधीमही ॥ इति शक्तिः ॥ हंसः सोहंप्र
बोदयादितिकीलकं ॥ श्रीपरमपुरुषपरमहंसपरमात्माप्रीत्यर्थ
जपेविनियोगः ॥ अथ न्यासः ॥ ॐ हंसांगणेशाय अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥
ॐ हंसीं प्रजापतये तर्जनीभ्यां नमः ॥ ॐ हंसं महाविष्णवे मध्यमाभ्यां
नमः ॥ ॐ हंसं शंभवे अनामिकाभ्यां नमः ॥ ॐ हंसौ बीजात्मने कनिष्ठि
काभ्यां नमः ॥ ॐ हंसः परमात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ हंसां
गणेशाय हृदयाय नमः ॥ ॐ हंसीं प्रजापतये शिरसे स्वाहा ॥ ॐ हं

नाम.

॥२॥

(3A)

सं महाविष्णवेशिरवायैवौषट् ॥ ॐ हं सें शं भवे क व चा य हं ॐ
हं सों बी जा त्म ने ने त्र त्र या य वौषट् ॥ ॐ हं सः प र मा त्म ने अ स्त्रा य फ
ट् ॥ इति दिग्बन्धः ॥ अथ ध्यानं ॥ बालार्कप्रभमिंद्रनीलजटिनं भस्मं
गरागोज्ज्वलं शान्तं नादकिंतीनचित्तपवनं शार्दूलचर्मोबरं ॥ ब्रह्मा
द्यैः सनकादिभिः परिवृतं सितधर्ममहायोगिनंदत्तात्रेयमुपास्महे
हृदि मुदा ध्येयं महायोगिभिः ॥ १ ॥ ॐ श्रीमान् देवो विरूपाक्षो नि
पुणः पुरुषोत्तमः ॥ ब्रह्मापरो यतिर्नाथो दीनबन्धुः रूपानिधिः ॥ १ ॥
सारस्वतो मुनिर्मुख्यस्तेजस्वी भक्तवत्सलः ॥ धर्मा धर्म मयो धर्मा

(५)

द.स.

॥३॥

धर्मदोषधर्मभावनः॥२॥ भाग्यदोषोगदोषोगीभाग्यवान्भानु नाम.
रंजनः॥ भास्करोभयहाभर्ताभावभूभवतारणः॥३॥ कृष्णाल
क्ष्मीपतिर्देवः पारिजातापहारकः॥ सिंहाद्रिनिलयः शंभुर्व्य
कटाचलवासकः॥४॥ कोल्हापुरः श्रीजपवान्माहुरार्जितभि
क्षुकः॥ सेतुतीर्थविशुद्धात्मा रामध्यानपरायणः॥५॥ रामा
र्वितो रामगुरुर्मात्मारामंदैवतः॥ श्रीरामशिष्योरामज्ञो
रामैकाक्षरतत्परः॥६॥ श्रीराममंत्रविरव्यातो राममंत्राब्धि ॥३॥
पारगः॥ रामभक्तोरामसखोरामवान् रामहर्षणः॥७॥ अ

(4A)

नुसूयात्मजो देवो दत्तश्चात्रेयनामकः ॥ सुरूपः सुमतिः प्राज्ञः
श्रीदो वैकुंठवल्लभः ॥ ८ ॥ विरजस्थानकः श्रेष्ठः सर्वो नारायणः
प्रभुः ॥ कर्मज्ञः कर्मनिरतो नृसिंहो वामनोऽन्युतः ॥ ९ ॥ कविः का
व्यो जगन्नाथो जगन्मूर्तिरनामयः ॥ मत्स्यः कूर्मो वराहश्च हरिः
रुक्मो महास्मयः ॥ १० ॥ रामो रामो रघुपतिर्बोधः कल्की जना
र्दनः ॥ गोविंदो माधवो विष्णुः श्रीधरो देवनायकः ॥ ११ ॥ त्रिवि
क्रमः केशवश्च वासुदेवो महेश्वरः ॥ संकर्षणः पद्मनाभो दामो
दरपरः शुचिः ॥ १२ ॥ श्रीशैलवनचारी च भार्गवस्थानको विदः ॥

(5)

द.स.

॥ ४ ॥

अहोबलनिवासीचस्वामिपुष्करणीप्रियः॥१२॥कुंभको
णनिवासीचकांचीवासिरसेश्वरः॥रसानुभोक्तासिद्धेशः
सिद्धिमानसिद्धवत्सलः॥१४॥सिद्धरूपःसिद्धविधिःसि
द्धाचारप्रवर्तकः॥रसाहारोविषाहारोगंधकादिप्रसेवकः॥
॥१५॥योगीभोगपरोराजाधृतिमान्मतिमान्सुरवी॥बुद्धि
मान्नीतिमान्बाह्यउन्मत्तोज्ञानसागरः॥१६॥योगिस्तु
तोयोगिवंद्योयोगिचंद्रोयतीश्वरः॥योगादिमान्योगरू ॥४॥
पोयोगीशोयोगिपूजितः॥१७॥काष्ठयोगीदृढप्राज्ञोलं

(5A)

बिकायोगवान्दृढः॥ रेवचरश्चखगः पूषोरश्मिवान्भूतभा
वनः॥ १८॥ ब्रह्मज्ञः सनकादीन् श्रीपतिः कार्यसिद्धिमा
न॥ स्पृष्टास्पृष्टविहीनात्मायोगज्ञो योगमूर्तिमान्॥ १९॥
मोक्षश्रीर्मोक्षदोमोक्षीमोक्षरूपो विशेषवान्॥ सुखप्रदः सु
खः सौख्यः सुखरूपः सुखात्मकः॥ २०॥ रात्रिरूपो दिवारू
पः संध्यात्मा कालरूपकः॥ कालः कालविवर्णश्च बालः प्रभु
रतुल्यकः॥ २१॥ सहस्रशिर्षी पुरुषो वेदात्मा वेदपारगः॥
सहस्रचरणोनंतः सहस्राक्षोजितेन्द्रियः॥ २२॥ सूक्ष्मः सू

(6)

द.स.

॥५॥

क्ष्मो निराकारो निर्मोहो भक्तमोहवान् ॥ महीयान्परमाणु
श्वजितक्रोधो मदापहा ॥ २२ ॥ योगानंदप्रदायी च योगो यो
गविशारदः ॥ नित्यो नित्यात्मवान् योगी नित्यपूर्णो निरामयः ॥
॥ २४ ॥ दत्तात्रेयो देवदत्तो योगी परमभास्करः ॥ अवधूतः स
र्वनाथः सत्कर्ता पुरुषोत्तमः ॥ २५ ॥ ज्ञानी लोकविभुः कांतः
शीतोष्णसमबुद्धकः ॥ विद्वेषी जनसंहर्ता धर्मबुद्धिर्विचक्ष
णः ॥ २६ ॥ नित्यतृप्तो विशोकश्च द्विभुजः कामरूपकः ॥ क
ल्याणाभिजनो धीरो विशिष्टः सुविचक्षणः ॥ २७ ॥ श्रीमद्भा

नाम.

॥५॥

(6A)

गवतार्थज्ञो रामायणविशेषवान् ॥ अष्टादशपुराणज्ञः ष
ड्दर्शनविजृम्भकः ॥ २८ ॥ निर्विकल्पः सुरः श्रेष्ठः उत्तमोलो
कप्रजितः ॥ गुणातीतो गुणापूर्णो ब्रह्मण्यो द्विजसंद्रुतः ॥ २९ ॥
दिगंबरो महाज्ञेयो विश्वात्मा च परायणः ॥ वेदांतश्रवणो वे
दीकलावान्निष्कलत्रवान् ॥ ३० ॥ मितभाष्यमिताभाषी सो
म्यो रामो जयः शिवः ॥ सर्वज्ञः सर्वतोभद्रो जयकांक्षी स
खावहः ॥ ३१ ॥ प्रत्यर्थिकार्तिसंहर्ता मंदारार्चितपादुकः ॥
वैकुण्ठवासो देवेशो विरजस्मानमानसः ॥ ३२ ॥ श्रीमेरुनि

(७)

द. स.

॥ ६ ॥

लयोयोगीबालार्कसमकांतिमान् ॥ रक्तांगश्यामलांगश्रव नाम-
हुवेषो बहुप्रियः ॥ ३३ ॥ महालक्ष्यान्तर्पूर्णेशः स्वधाकारो यती
श्वरः ॥ स्वर्णरूपः स्वर्णदायी मूलिकायं त्रकोविदः ॥ ३४ ॥ अचिं
त्यमूलिकायं त्रोभक्तमीष्टप्रदो महान् ॥ शांताकारो महामा
यो मादुरस्यो जगन्मयः ॥ ३५ ॥ बद्धाशनश्च सूक्ष्माशीर्निराहा
रो निरुद्यमः ॥ ध्यानात्मा ध्यानयोगात्मा ध्यानस्यो ध्यान
सप्रियः ॥ ३६ ॥ सत्यध्यानः सत्यमयः सत्यरूपो निजाह्व ॥ ६ ॥
तिः ॥ त्रिकालगुरुं रेकात्मा भस्मोद्धूलितविग्रहः ॥ ३७ ॥

(७५)

प्रियाप्रियसमः पूर्णोत्तामात्माभसमप्रियः ॥ सुखदुःख
समोद्दीमान् हिताहितसमः परः ॥ ३८ ॥ गुरुर्ब्रह्मा च वि-
ष्णुश्च महाविष्णुः सनातनः ॥ सदाशिवो महेंद्रश्च गोविं-
दो मधुसूदनः ॥ ३९ ॥ कर्ताकारयितारुद्रः सर्वचारीतुया-
चकः ॥ संपत्त्रयोदृष्टिरूपो मेघरूपो नृपप्रियः ॥ ४० ॥ त-
पो मूर्तिस्तपो राशिस्तपस्वी च तपो धनः ॥ तपो मयस्तपः
शुद्धो जनको विश्वसृग्विधिः ॥ ४१ ॥ तपः सिद्धिस्तपः सा-
ध्यस्तपः कर्ता तपः क्रतुः ॥ तपः शमस्तपः कीर्तिस्तपो दा-

(8)

द.स.

॥७॥

रस्तपोन्वयः॥४२॥ तपोरेतस्तपोज्योतिस्तपारमाचात्रि
नंदनः॥ निष्कल्मषो निष्कपटो निर्विघ्नो धर्मभीरुकः॥४३॥
वैद्यतस्तारकः कर्मवैदिको ब्राह्मणो यतिः॥ नक्षत्रतेजारी
स्तात्मा परिशुद्धो विमलसरः॥४४॥ जटीकृष्णाजिनधरो
व्याघ्रचर्मधरो वशी॥ जितेन्द्रियश्चिदावासः शुक्लवस्त्रां
बरो हरिः॥४५॥ चंद्रानुजश्चंद्रमुखः शक्तयोगी वरप्रदः॥
दिव्ययोनिः पंचतपोमासषट्कोदशाननः॥४६॥ भूतज्ञो ॥७॥
वर्तमानज्ञो एष्यज्ञो धर्मवरसलः॥ प्रजाहितः सर्वहितो न

(8A)

वद्योलोकवंदितः॥४७॥ अक्लेशयोगसंबंधोमलमूत्ररसा
दिकः॥ कलकीभूतमलवानराजयोगविचक्षणः॥४८॥
शकटादिविशेषशोलंबिकानित्यतत्परः॥ प्रपंचरूपो
मलवान् एककौपीनवस्त्रकः॥४९॥ दिगंबरः सोत्तरीयः
सजटः सकमंडलुः॥ सदंडोनिरदंडश्चस्त्रीवेषः पुरुषाकृ
तिः॥५०॥ तुलसीकाष्ठमालीचरोदस्पटिकमालिकः॥
निर्मालिकः शल्यकरः स्वेच्छामरणवान्परः॥५१॥ ऊर्ध्व
पुंड्रस्त्रिपुंड्रांकोद्वहानः सुनिर्मलः॥ निर्जटः सजटोहे

(१)

द. स.

॥ ८ ॥

यो भस्मशायी सुभोगवान् ॥ ५२ ॥ मूत्रस्पर्शो मलस्पर्शो जा
तिहीनः सुजातिकः ॥ अभक्ष्यमक्षो निर्भक्षो जगद्वंदितदेहवा
न् ॥ ५३ ॥ भूषणो दूषणः कालः समकालो दयानिधिः ॥ बाल
प्रियो बालरुचिर्बालवान्तिबालकः ॥ ५४ ॥ बालक्रीडो बा
लरतो बालसंपादतो बली ॥ बाललीलाविनोदश्च कर्णो क
र्षणकारकः ॥ ५५ ॥ क्रयातीतवणिग्धान्यगुडसूपाज्यमक्षकः ॥
बालवद्भीतसंहृष्टो मुष्टियुत्थकरश्चलः ॥ ५६ ॥ अदृश्यो दृश्यः ॥ ८ ॥
मानश्च दृढयुत्थप्रवर्तकः ॥ बलायमानो बालाद्भो बालहास

नाम-

(१५)

सुसंगतः॥५७॥प्रत्यागतःपुनर्गच्छचक्रवद्गमनाकुलः॥
चोरवल्ह्यतसर्वस्वोजनतार्तिकरेहवान्॥५८॥प्रसंगीप्रवदं
दक्षोदिव्यमंगलविग्रहः॥मायाबलश्वमायावीपूर्णलीलो
मुनीश्वरः॥५९॥मादुरेशोविशुद्धात्मायशस्वीकीर्तिमान्य
वान्॥सविकल्पःसच्चिदाभागुणवान्सौम्यभावनः॥६०॥
पिनाकीशशिमौलीचवासुदेवोदिवस्यतिः॥सुशिराःस्फ
र्यतेजश्चश्रीगंभीरोष्ठउन्नतः॥६१॥दशपद्मोत्रिशार्पश्च

(10)

द.स.

॥९॥

त्रिभिर्व्याघ्रोहिशुक्लवान्॥ त्रिसमश्च त्रिताम्रश्च त्रिलोक
श्च त्रियंबकः॥ ६२॥ चतुर्द्वंद्वस्य वनतः स्त्रीकामो हंसवा
हनः॥ चतुष्कलश्चतुर्द्वंद्वे गतिः शंभुः प्रियात्मवान्॥ ६३॥
चतुर्गतिर्महाद्वंद्वे वेदांगी चतुराननः॥ पंचसिन्धो महा
योगी महाद्वादशवानगः॥ ६४॥ चतुर्मुखो नरतनुरजेय
श्चाष्टवंशवान्॥ चतुर्दशसमद्वंद्वो मुकुरास्यो दशास्य
वान्॥ ६५॥ वृषां को वृषभारूढो चंद्रतेजः सुदर्शनः॥ सा

॥९॥

(10A)

मप्रियोमहेशानश्चिदाकारो नरोत्तमः ॥ ६६ ॥ दयावान्क
रुणापूर्णो महेंद्रो माहुरेश्वरः ॥ वीरासनसमासीनो रा
मो रामपरायणः ॥ ६७ ॥ इन्द्रो वह्निर्यमः कालो नैर्ऋतिर्व
रुणालयः ॥ वायुश्च रुद्रश्च शानो लोकपालो महायशः ॥
॥ ६८ ॥ यक्षगंधर्वनागाश्च किन्नरः सिन्धरूपकः ॥ वि
द्याधरश्चाधिपतिश्चारणः पन्नगेश्वरः ॥ ६९ ॥ चंडिकेशः
प्रचंडश्च पंटानादोरसप्रियः ॥ वीणाध्वनिर्वेनतेयोना

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com